

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	5	Fél évre	8
Fél évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy óra	70
Egy óra	1	Egyes szám ára	4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hát hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szöveg 4 fillér.

Eltemették . . .

Az öröklét kapuja immár bezárult mögötte. És mi itt maradtunk, apró kis emberkék, rettegve a nagy idők jöttétől, a mikor majd nem lesz, ki a viharral szembe szálljon. Ki érczmelével, vasfejjével felfogja nemzetéről a végzet csapásait s teremtő akarataival sötét veszedelmekből ragyogó új életet fakasszon.

„Vajh, ki lép ürült nyomába . . . ? Szerencsétlen ez a gyászba borult ország, mert nemcsak egyik legnagyobb fiát temette el, hanem mert bánatának könnyei sokszoros keserűség mélységes árjába hullanak. Hiszen, ha végig mustráljuk mai nyilvános életünk »nagyjait«, ugyan ki lenne arra méltó, hogy a kidölt óriás nyomdokát tapossa? Avagy várhatjuk-e ettől az erejében gyarló, hitében gyöngye, szívében satnya nemzedéktől, hogy egy ezer év s nemzet legfőnségesebb, bár legtermészetesebb igazságait diadalra juttassa? Ettől a kortól, melynek immár

„Nincs magasra vivő szenvedelme“ ?

A csüggedésnek eme komor napjaiban hiu önáltatás volna a közeleső nagy próbától tulsokat remélni. Mindazok, kik legjobb erejüket megfeszítve, becsületes harcban tusakodnak, hogy a nemzeti felszabadulás elejtett lobogóját újból magasra emelhessék, kénytelenek vele beérni és boldogoknak érezhetik magokat, ha a kitartó küzdelem egy-egy kis lépéssel visz közelebb a szent cél felé.

Augusztus 2.

Irta és a honvédsiroknál elmondta: **Oláh Gábor.**

A harcok korszakában harcot ünnepeünk. A létért küzdő fél emberek meghajtják zászlójukat a szabadságért hullott fél istenek sirján.

Ötvenkét esztendővel ezelőtt vér öntözte ezt a sikot, ma már az élet zsoldján kapkodók verejtéke áztatja; ötvenkét esztendővel ezelőtt halálsíralom és ágyudüböngés rázta itt a levegőt, ma már a kőzön marakodók vásári zsivalygása ver föl az égig; ötvenkét esztendővel ezelőtt bukni is dicsőség volt, ma már a győzelem is veszteség. Egy emberöltőn keresztül huzódik ez a harc; kezdődött fegyverrel és vérrel, folytatódik észszel és verejtéssel . . .

1849. aug. 2-án, a délután való órákban, vívta Nagy Sándor tábornok rövid, de szomorú csatáját, itt a köntösgáti sikon. Mint a sebzett oroszán, elfojtott haraggal huzó-

Ebben a sanyaru sorsban vigasztalása és reménysége volt nemzetünknek, hogy volt egy férfiú, a ki abban a táborban, mely ellen mi küzdünk, összetudta morzsolni azokat, akik a hatalomhoz ragaszkodva a legvilágosabb nemzeti jogokat az elalkuvás örvényeibe sodorták.

Mindenki érezte, tudta, hogy ha majd a legnagyobb válságok vihara újra tombolni fog létünk és jövőnk felett, lesz egy erős kar, mely a hányódó hajó kormányát megragadva a töréssel fenyegető sziklák és zátonyok között biztos nyugalommal kivezeti.

És most . . . ?! A gyásznak árca alól már vigyorgni látom a jezsuita hazugságot. Hallom, miképen lélezkedik fel a sötétség szelleme, hogy a világosság lelke elköltözött s majd meglássátok, hogy annyi dicső alkotás után, a rombolás megannyi ördöge rabságából felszabadul. N i n c s t ö b b é k i t ő l f é l n i e. Sem neki, sem hiven kiszolgált urának, nemzetünk átkának, a bécsi kamarillának, a mely sok mindent merészelt már ujult hatalmának elbizakodott gögijében, de Szilágyi Dezsővel szembe szállni még ez senimerészelt.

Itt lesz nemsokára, — már ujunkkal érzük — az az idő, mikor létfenntartásunk gyökeres igazságaiért, élethalálharcba kell szállanunk. A mikor majd nem használ már a formulák fortélyos némasága és győzelemre csak az egész valóságos igazság tökéletes

dott vissza, észak csordája elől. Görgey, a ki Vámos-Pécs alatt hallgatta a debreczeni csata moráját, 11 nap múlva Világosnál megadta magát. Olyan ez a debreczeni csata a magyar szabadságharc történetében, mint a Megváltó életében a Gecsemáné kert; itt telt be az utolsó keserű pohár, innen már csak egy út volt ama nagy czélig: a Golgotáig, a bitófaig . . .

Az erejeszakadt honvédsereg elhullt vagy szétszóródott, mint a megoldott kéve. Nagy Sándor tizenkét társával végigszenvedte a Krisztus kinszenvedését.

— Dicsőség nektek! elhullott magyarok! Dicsőség nektek is most küzdő magyarok! Atok fejetekre pártoskodó vezérek! Atok fejetekre — ma is rossz magyarok!

Nem szép panaszkodni elomló sirokon, de a mi faj: i g a z! s az igazság el nem temethető.

ereje számíthat. Ezt az erőt tegnap fényes koporsóba tették, sötét sirba eltemették. Ki áll majd a gátra, ellenséges elemek böszült áradatát ki fogja megtörni?

Emlékezzünk csak rá: a mi még nincs elalkudva, a hatvanhetes törvényekben is fentartott jogokat hogyan forgatják ki. És mikor odaát a szétbomló Ausztria alkotmányossága újra zátonyra jut, ki fogják eszelni „a közös ügyek ke z e l é s é n e k u j m ó d j á t“, amelylyel önálló állami lételünk még megmaradt gyöngye biztosítékait is elke z e l i k. Az ő erős keze már porladni fog s ütése a rabló kezét össze többé nem törheti.

Politikai és gazdasági szabadságunk gyásza elborítja belső szabadságunkat is. A második ezer esztendő nagy vívmányait is, miket az ő messze jövő századokba világító lelke tudott kiküzdeni, ezer veszély fenyegeti. A társadalmi összeolvadás, nemzeti egység sötétben őálkodó ellenségei fejéket már életében fölemelték; ki lesz az új Herakles, ki az ő gyászos végével napfényre merészkedő hydra fejét el tudja tiporni?

Ő megépítette a jog és egység fényes erős várát. Visszaverte az ellenséges hadak ostromát. A kérlelhetetlen halál lesodorta bástyáinkról. Bánatban és aggodalomban hagyta gyászoló nemzetét. Az ostrom megújul s elesett a legerősebb vezér . . .

Bakonyi Samu.

Mondjátok meg: mi vonz bennetek e sirhalmokhoz minden esztendőben? mondjátok meg: mi csapja meg lelketeket, ha ezt az összeroskadó oroszánt nézitek? Mondjátok meg: mit éreztek ebben a temetői csendességben? miért vagytok itt büszkébbek magyar voltotokra? miért mondjátok az itt nyugovókról, hogy azok voltak csak a nagy emberek! miért mondjátok a 48-as időről, hogy azok voltak csak a szép idők? . . .

Én értem a sziveteknek dobbanását, én érzem lelketeknek szárnyverését! Büszkéek vagytok a magyar büszkeségre, mely józanul dicsőséget teremt, de elfajulva — atok, kárhozat! — Csodáljátok a honfű erényt, mely ő s erejében új világot épít: s busult haragjában önnön magára ontja azt! — Érzitek megmagyarázhatatlanul, hogy ez a föld, ez a levegő, ezek a folyók, hegyek, — a felettünk ragyogó csillagok: ide szegeztek bennünket a hármass halom és négy folyam kö-

Okuljatok.

Eltakarta a rög az aktiv politikások közül a legnagyobb élő magyart, korának legtisztességesebb emberét: Szilágyi Dezsőt. Az ő élete és példája fényes tanubizonyosság lehet előttünk, eltörpült nemzedék előtt. Dolgozott ez az ember — nem azért, hogy milliókat harácsoljon össze, nem azért, hogy mások jóllétének és becsületének elrablása val hizlalja szörnyeteggé e maga „énjét“ — nem is azért, hogy Bécsben meg legyenek véle elégedve: hanem dolgozott az emberi becsületes józanész által tisztán és nemesen felismert jóért, másoknak javáért s hazájának jóllétéért s nemzetének jövőjeért.

Halála szerencsétlenség nemcsak a magyar hazára és nemzetre nézve, de általában mindenkire nézve egyaránt, akik az emberi nemes tulajdonok és fenkölt jellemvonások igaz tisztelői.

Mily magasan kiemelkedő nagyság volt ő elsatnyult nemzetünk szolgálalku milliói között. Önmagában rejtette igazi értékét és nagyságát. Őt nem a felsőbbség kegyes molygása és vállveregetése, nem is a szolgálalku és hazaárulók alacsony jellege által nálunk lépten nyomon megszerezhető áldicsőség, rang, kitüntetés és érdemrendzáró tette emberré és becsülésre méltóvá: hanem emberré tette őt a munkaszeretet, a szeplőtlen karakter és a Bécsben nem tetsző becsületes magyar hazafiság.

Tanuságot meríthet és példát vehet e nagy magyar szereplése és élettörténete minden egyes fázisából — miniszter, főispán, polgármester stb. a legutolsó bakterig.

Nem abban áll az ember értéke, hogy tehetetlenségünk, agylágyulásunk, szellemi és erkölcsi végvonaglásunk dacára ragaszkodjunk olyan hivatalos állásokhoz, amelyekben már minden elfogulatlanul gondolkozó ember szemében botránykö vagyunk és igazán senkinek sem használunk — annak dacára; hogy minden jó ügyet elősegítenünk és minden nemes törekvést buzgón támogatnunk kellene; — nem abban áll az ember értéke, hogy önmagának jubileummal tetszelegjen, hogy saját nevével utczákat, tereket neveztesse el életében, hogy vala-

zében; hogy ezen kívül nincsen számunkra hely! hogy ez a föld a mi országunk, Magyarország! nem osztrák-magyarország!! Ezer esztendeje lakjuk ezer esztendeje védjük! jaj annak, a ki ránk támad, hogy tőlünk elvegye!

Boldog a nemzet; míg nagyjait csodálja: mert ez a szent tisztelet ő forrása: a rendíthetetlen honszerem kuffeje!

Keressétek fel ezt a helyet gyakorta s tanuljátok itt is hazát szeretni! — Ez az egyszerű, nagy sirhalom, ez legyen a ti templomotok, Debreczen magyar polgárai; itt mondjátok el egymásnak, a mi fáj, s itt fogjátok kezét új küzdelemre!

Itt mondom én is nektek, hogy míg az őseket tisztelitek: vigyázzatok önmagatokra! Vigyázzatok! hogy meg ne ejtsen a kétszínű alázkodás, a sima nyelvű hizelgés, a gunyos arcu árulás! Körül vagyunk véve idegenekkel, nemcsak a hazán kívül, hanem a hazán belől is! Ne higyjetek nekik! mert a lelkünket akarják kilopni.

Mint a tolvajok: az éjszaka sötétségében lopózkodtak be hozzánk. Ideszakadt, istenverte népség zudalt nyakunkra. Élelmes, mint a veréb és tolakodó, mint a légy. Gyűlölt, megutált nyelven beszél velünk — s magyarnak esküszí magát, a sehonnai! Kezébe ragadja a mi kereskedelmünket, kivieszi a szánkából a kenyeret — mert gyávák vagyunk! nyakunkra nő, mert nem látunk a

miképen halála után el ne felejtsek az ő képzelt nagy nevét és dicső egyéniségét, — és nem is abban áll az ember értéke, hogy összeharácsoltszáz ezrei dacára fősvénység és lelketlen fukarság tekintetében magát senki által e világon tullezítáltatni ne hagyja . . . hanem abban áll az ember igazi értéke, hogy legyen önmegtagadó — önfeláldozó — haza és emberszerető szerény, munkás, igazságos és becsületes.

Tanuljátok meg mindezt az elhunyt Szilágyi Dezső élete történetéből és magasztos példájából ti országos és helyi érdekű álnagyok — miniszter, főispán, polgármester stb. stb okuljatok!

„Publiczista.“

Katonák védelme.

A delegáció nagy tekintetű urai évenként összegyűlnek, hogy megbeszéljék hány újabb ágyura van szükségük a képzelt ellenség ellen. de a hadigépek kezelői — a musculus reram — a katona anyag védelme teljesen háttérbe szorul. Hány magyar testvérünk pusztul el kisebb-nagyobb seutatóival a kellő védelem hiánya miatt, talán felesleges bizonyítani? S ha nemzetünk színe, virága idő előtt ily nagy pusztulási hányadot mutat, önkéntelenül szomorúság szállja meg lelkünket.

Alább bővebben beszámolok az ugynevezett fekvő betegekről, kik szintén áldozatai azon közönynek, mely a katonai köroroket az alantasok iránt eltölti. Először is a nagyobb sensatiót keltő megbetegedéseket veszem elő.

A napszurás és hőguta a melegebb évszakok állandó rémei, míg az előbbi csak helyi hatás eredménye, az utóbbi teljesen borult vagy szeles időben is előállhat, a vér víztartalma csökken, s a besűrűsödött vér nem képes az agyat táplálni. Szédülés, áju-

szemünktől! Elcsavarja nemes nyelvünket úgy, hogy azok a régi magyarok hétszer fordulnak meg sirjokban — mert mink is utána gagyogjuk, esztelenül! Gondoljátok meg: hogy nyelvében él a nemzet! Akkor mi nem élünk, mert nyelvünk nincs! A mi van: zavaros, toldott-foldott, rongyos — mint az eladott becsület.

— Hát ilyen nyelven imádjuk istenünket? ilyen nyelven dicsőítsük elesett honvédeinket?!

De van más ellenségünk is, akik a lelkünkkel kereskednek! Oda lent, délen, a havasoknál, odafent északon, a Kárpátoknál, ott üzük gyalázatos mesterségüket! Az együgyű magyar népet, a szegény székelységet lépre csalják, elbolondítják s viszik — tengeren túl, idegen hazába, aranyhegyeket ígérve s koldusbotot adva! Igy pusztul a magyar! Hány atkozta már meg születése percét, hogy átlépte hazája határát! Hány jött vissza sirva, betegen, rongyosan, hogy legalább itt halljon meg!

Érzitek-e ebből: mi az a honszeretet?! Szeressétek hazátokat, koldus rongyokban is, hogy legalább békén haljatok meg! S az ámitót verjétek ki házatokból; meg ne hallgassátok hizelgő beszédét, mert akkor már elvesztetek!

Legyetek magyarok, csak magyarok, mint azok, akiknek most porait tapossuk! Legyetek magyarok, mint ezek a becsület-

lás lép fel s a halál többnyire már fekvő helyzetben éri a katonát. midőn a vér óriási erővel rohan az agyba. A napszurás a kis agyra ható dynamient hatás eredménye. Ezért ajánlottam s ajánlom most is, hogy félre a cifra, czélszerűtlen s kemény csákkokkal, melyek az inquisitio korába valók, s lássuk el katonainkat könnyű szalma csákkokkal, melyek elől s hátul a tarkót megfelelő távolságban nap ellenzővel védik, sokkal czélszerűbbnek tartom ezeket, mint az angol hadsereg sűrű vászon sapkáját.

A hajbetegségeknel olesóságuknál fogva könnyen megsemmisíthetők, s nem kénytelen az ujoncz, a más zsiros s piszoktól tapadó sapkáját s csákóját a fejébe tenni, hogy nemzedékről nemzedékre szálljon a kopaszság.

Midőn ezt először szóba hoztam, ez a kifogás volt ellene, hogy az egyes fegyvernemek nem különböztethetők meg, s a szalma színe messze ellátszik. Mindkettőn lehet segíteni, szintén rá lehet varrni a tűzerek löszőr csutakját, a vadász kakastollát s a huszárok forgóját. A színét pedig tetszés szerinti színre lehet páczolni, legczélszerűbb szürkére.

Ipari szempontból is nagy előnyünk lenne belőle, mint földmivelő országnak a szalma értékesítése folytán; s ennek feldolgozását is magyar kezek végezhetnék.

Még szólanı kívánok katonáinknak azon czélszerűtlen ruhaalkatrészéről, a mely az ugynevezett fekvő betegségeket okozza. Ez a nyakraváló s általában a kabát mesterségesen s butaságig menő kikeményített nyakrésze, a mely a mellkast annyira elzárja a levegőtől, hogy valóságos dunstban van a katona, s a nyirkos föld kedvező eszköze a tüdő megbetegedésének.

Volt alkalmam huzamosabb időn ke-

ben megöszült agg honvédek, kik minden esztendőben elzarándokolnak bajtársaik sirjához; kiknek a haza nem adott mást, mint egy érdempénzt, egy rongyos öltözetet és becsületet! Oh „tiszteljétek e közkatonaikat! nagyobbak ők, mint a hadvezérek!“

Ti apák! ti édes anyák! magyarnak neveljétek fiaitokat! Ti vagytok felelősök a jövőért! Ha ti rossz magot vetettetek, rossz lesz a termés, s tirátok száll, még sirotokban is, az elbukott unokák szörnyű átka!

Legyetek kemények, mint a kőszikla, mely rendületlenül áll, bár a föld alatta háborog. A hazáért haltak nagy példája lelkesítse a hazáért élőket! Mer! szép a hazáért halni, de nehéz érte élni, szenvedni!

Uj idők vannak keletkezöben.

Távol, túl a tengeren, egy maroknyi nép harcolja nagyszerű harcát! Rátámadt a zsarnoki önkény, a telhetetlen uralomra vágyás s megakarja fojtani. De a maroknyi bu r nép áll, keményen. mint a kőszikla, mert van benne egyetértés, összetartás! Mintha csak magunkat látnánk bennük; a mi 48 diki szabadságharcunkat. A szabadság Istene segítse őket diadalra!

Mi pedig vigyázzunk és résen legyünk. Ki tudja: mit hoznak az új idők? Minden csapás készen találjon és a viharban szikla ként megálljunk, mert

„Ha minket is elfu a sors zivatarja: Nem lesz az istennek soha több magyarja!“

szóló imát mondott a halott fölött. A gyönyörű imában kérte a Mindenhatót, hogy pótolja az óriási veszteséget, a mi Szilágyi Dezső halálával az országot érte.

Baksay Sándor kun-szent-miklósi eszperes nagyhatású beszéde után Papp Károly lelkész mondott költői szárnyalású imát, aztán Szász Károly püspök megáldotta a halottat.

Ezután Perczel Dezső, a képviselőház elnöke lépett a ravatalhoz és mélyen meghatva bucsuztatta a nagy halottat.

Beszédében megemlékezett a képviselőház nagy gyászáról, majd Szilágyi érdemeit felsorolva, először parlamenti szereplését vázolja, melyből kiemeli a trónörökös házasságáról folytatott képviselőházi tárgyalást. Beszéde folyamán megemlékezik az elhunyt lángoló hazafiságáról, minden ízében magyar érzéséről, óriási tudásáról. Fajunk legtipikusabb képviselője volt — ugymond — a nagy problémák megoldása volt az értelme. Liberalizmusa, vezéresillaga, irányítója volt, de legbuzgóbb, leghivatottabb apostola, védője, o-zlopa és erőssége is volt ő a liberalizmusnak.

Ezután igazságügyminiszteri és házelnöki működéséről emlékezett meg.

A nagyszabású beszéd leirhatatlan hatással volt az összes jelenlevőkre, férfiak és nők egyaránt zokogtak és szem nem maradt szárazon, midőn a gyönyörű halottas kocsit a nagy halottal lassan megindult a kerepesi temetőbe.

A menet.

Pont négy órakor indult meg a menet. A halotti menet útja az Alkotmány utcából a Váci köruton át jutott a Kerepesi-utra. A merre a menet elhaladt, az üzletek és kávéházak ajtajai csukva voltak.

Az impozáns menetet nyolcz lovas rendőr nyitotta meg, egy lovassági felügyelővel, utánok következett három koszorú kocsit, jobbról és balról 20-20 gyalogos rendőr, nyolcz lovasrendőr, végül a beláthatatlan kocsisor s ezután az az óriási tömeg, amely a kocsisort gyalog követte.

Mindenütt, a merre a gyászmenet elvonult, a gyalogos rendőrök vontak kordont.

Közvetlen a koporsó után Apponyi Lajos gróf, a király képviselője ment, aztán Széll Kálmán miniszterelnök, Wekerle, Wlassics és Perczel egészen a temetőig vezető hosszú utat gyalog tették meg, a kik egyuttal a menetet vezették. Később nagy csoportban számos előkelőség csatlakozott hozzájuk, köztük Apponyi Albert gróf, a kik szintén gyalog kísérték utolsó útjára Szilágyi Dezsőt.

A hosszú uton mindenütt óriási közönség kalaplevéve fogadta a végtelennek látszó menetet, a mely a nagy tolongástól csak lassan birt előre haladni, úgy hogy az első kocsit csak hat órakor ért a temetőbe, de ekkor az utolsó kocsit még csak a Kerepesi uton lehetett.

A temetőben.

Fél hétre járt az idő, midőn a temetkezési intézet emberei leemelték a koporsót a hallottas kocsirol. Mikor a koporsót a sír szélére tették, az opera énekkara megható gyászdalt énekelt, Szilágyi Áron egyházkerületi főjegyző pedig imát mondott.

A temetőben a rend tejesen felbomlott. Életveszélyes tolongás támadt a nyitott sírkörül, mindenki iparkodott egy-egy rögöt dobni a sírba s százakra tehető azoknak a száma, a kik e czélből valóságos négykézláb juthattak csak közel a sírhoz, hogy a kegyelet adóját így is lerójják a nagy halott iránt.

Este nyolcz óra körül járhatott az idő, s már sötétedni kezdett, mikor az utolsó

ember is elhagyta a temetőt, a h- az ország nagy halottja immár örök álmát aluszsza. Legyen neki könnyű a hant! Nyugodjék békében!

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holnap vasárnap a következő sorrendben tartatnak meg: Nagytemplomban Kovács Zsigmond s. lelkész, Kistemplomban Biró János s. lelkész, Újtemplomban Sáfrány Lajos s. lelkész, Ispolytemplomban Szücs László s. lelkész.

Az ág. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor Smid István s. lelkész tart istentiszteletet.

A szabadsághősök sirjánál.

Kedvezett az idő a debreczeni csataforduló napján a hazafias ünneplő közönségnek. Az öskollegiumi ifjuság minden előismerésünket megérdemli a nemzeti ünnepélynek ezen lelkes, sikerült rendezéséért. A gyöpös, a halmos honvédsirokhoz, a mohos kőoroszlánhoz ezrek rándultak ki a város népéből, különösen sokan hölgyek, de még mindig sokan maradnak el, akiknek ott kellene lennie, ugyanis a hivatalos köreink. Az is feltűnést és megrovást keltett, hogy ez évben elmaradt a sírok zászló- és virágkoszorúta feldiszegetése, mondják azért, mert az öreg polgármester nincsen itthon. . . Más években a város alkalmazottjaival szokta a csatanapján a honvédsirokat és a sírok tájékát feldiszegetni. — A hazafias közönség zeneszó mellett indult a városházától és az egyetek lobogó zászlói alatt, az egyenruhás öreg honvédek is ott voltak a régi hadizászló alatt, a függetlenségi párt és a függetlenségi kör is képviselve volt Kertész János pártelnök és a szittya megjelenésű B. Nagy János függ. kör elnök vezetése mellett. A város kiküldöttjei Vecsey Imre és Oláh Károly tanácsnokok voltak. Gyönyörű és megindító volt a három dalárda által külön-külön előadott hazafias dalok és végül a himnusz, melyet a közönség is vele énekelt a dalárdákkal. Az ifjú diákok szavatai, előadásai egytől-egyig sikerültek és gyújtó hatásuk voltak, méltók a hely szentségéhez és emlékéhez. Madai Gyula, Oláh Gábor, Erdei Károly és Baja Mihály főiskolai felsőbb tanulókat e hazafias közreműködésükért előismerés és hála illeti a rendezőséggel együtt. A többszöri tapssal és éljennel a közönség maga is kifejezte ezt. Mi lapunk tárczarovatában közöljük Oláh Gábor tanárjelöltnek a honvéd sírok fölött, az öreg „oroszlán szobor“-nál tartott magvas beszédét.

Tóth András és a szalontai ipartestület.

Szép és becses ajándékkal tisztelte meg debreczeni Tóth András kiváló szobrászművész a nagy-szalontai iparosokat. A szalontai ipartestületnek ajánlotta fel szalontai Kossut szobrának az agyagmintáját.

Ezt az impozáns művet Tóth András személyesen adta a szalontai iparosoknak, akik szeretettel ünnepelték az adományozó művészt.

A honvédek éjjeli gyakorlatai.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter humánus rendeletet adott ki. Elrendelte ugyanis, hogy tekintettel az egész országban rettenetes hőségre, a honvédség gyakorlatait az éjjeli órákban tartsa.

Kolozsvári rendőrök vérengzése.

Kolozsváron történt, hogy hajnalban Gödri Sándor őrmester néhány elázott és ordító rendőrrel találkozott, akiket ő csendre és tisztességes viseletre intett. A rendőrök reá rontottak s úgy összevagdalták, hogy eszméletlenül esett össze. A lármára kiszaladt Székely Sándor hentes is lakásából, de vesztére, mert a részeg rendőrök neki estek, s őt is össze-vissza vagdalták. Ekkor jött egy Philippi nevű rendőrbiztos, a ki a részeg rendőröktől elvette a kardjaikat s az előhívott rendőrökkel bekisértette a vérengző embereket. Mikor ő odajött már, csak két rendőr volt a harcsteren szemtanuk állítják, hogy a vérengzésben négyen vettek részt. A két elfogott rendőrt az ügyészségi börtönben őrzik, s a vizsgálat megindult ellenük és czinkos társuk ellen. Gödri Sándor meghalt sebeiben, Székely pedig halálán van. Mivel Kolozsvárt nem ez az első rendőri brutalitás, a polgárság egyik részében az az eszme támadt, hogy szervezzenek a rendőrség ellen egy ellenrendőrséget!

Varga Ferencz temetése

tegnap délután nagy részvét mellett folyt le a temetésen a városi hatóság tagjai csaknem teljes számmal jelen voltak, a debreczeni bankok tisztviselői s igen nagy közönség részvéte mellett kísérték örök nyugalma helyébe az elhunytat. A gyászszertartást a család kívánatára Dr. Nagy Zsigmond főiskolai tanár végezte.

A „Tiszavidéki Dalosszövetség“ ünnepe.

Az augusztus 24. 25. napjain tartandó dalos ünnepség nagy szabásúnak ígérkezik, mivel a helybeli tagegyleteken kívül már eddig 9 vidéki egyesület jelentkezett mint résztvevő, s így azon ritka alkalomban lesz szerencsénk részesülni, hogy egyszerre több mint 500 énekes ajakáról hallhatjuk fölzengetni nemzeti dalainkat. Az ünnepség rendezésében első sorban a helybeli dalosegyesületek, mint házigazdák, buzgólkodnak, melyek már — mint irtuk is — megalakították a különböző bizottságokat, melyek meg is kezdték működésüket. Legnagyobb gond nehezedik az elszállásoló bizottságra. Igaz ugyan, hogy az érkező vendégek nagyobb része középületekben fog elszállásoltatni; de az érkező hölgy vendégeket a rendezőség magán házaknál óhajtaná elhelyezni. Ezen munkájában számít az elszállásoló bizottság városunk vendégszerető közönségére s ez uton is arra kéri a nagyérdemű közönséget, hogy mindazok, kik egy vagy két hölgyet vendégül elfogadni kegyeskednek, sziveskedjenek ezen szándékukat akár írásban, akár szóval Oláh Károly városi tanácsnok urnál, mint az elszállásoló bizottság elnökénél (városház, katonai ügyosztály) bejelenteni. Az ünnepség részleteire még visszatérünk.

Uj zálogházi kamatláb.

A kereskedelemügyi miniszter leszállította a zálogházban szedett kamatokat. Arany és ezüstneműek után az eddig 24 százalék helyett 15 százalék, értékpapírok után 10 százalék, ruhaneműek és egyéb tárgyak után pedig, a 36 százalék helyett csak 18 százalék szedhető ezután. A miniszter rendelete most lépett érvénybe.

Román gyűlés Szilágy-Somlyón.

Szilágy-Somlyón a román közművelődési egyesület megbízottai és a „román nemzeti színház” felépítésére alakult bizottság, minden intézkedést megtettek arra, hogy csütörtökön és pénteken a színház létesítése érdekében tartandó nagygyűlés megtartható legyen. A nagygyűlésre nemcsak egész Magyarországából jelentették be eljövételüket a románok, hanem számos romániai földbirtokos is részt fog venni a nagygyűlésen s az ezzel kapcsolatos ünnepélyeken. A programon nyolcz pontból áll s egyetlen magyar tétel sincs. A románok udvariasságból meghívták a magyar notabilitásokat is, de arról nem gondoskodtak, hogy a népünnepélyek dalai és tánczai közé valamely magyar dalt vagy tánczot is felvegyenek. Ez a körülmény sok magyar családot vissza fog tartani az ünnepélyekben való részvételtől.

Debreczen és az önkéntes iskola.

Valóságos harcot kell vívni Debreczennek, hogy az önkéntes iskoláját visszakaphassa. A robbanó bombákat hivatali irások képezik. A tanács nemcsak a honvédelmi miniszternél, de a 7-ik hadtest parancsnokságnál is sürgeti az önkéntes iskolát. A méltányos intézkedést elvárhatjuk katonáinktól.

A bűd-szent-mihályi dalárda mulatsága.

B.-Szent-Mihálynak, a szabolecmegyei derék magyar községnek kedves mulatsága ígérkezik. Az ottani dalárda mulatságot rendez. A kibocsátott meghívóból ezekről értesülünk: A bűd-szent-mihályi dalárda folyó évi augusztus hó 11-en saját pénztára javára, az Egyházerdőben táncmulatságot rendez. Belépti-díj személyenkint 1 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és kirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté délután 4 órakor. Ételekről és italokról a vendéglős részéről gondoskodva van. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a Dobogó vendéglő dísztermében fog megtartatni. Vidéki vendégek kéretnek eljövételüket pár nappal előbb Mészáros István kereskedő urnál bejelenteni, hogy fogadás és elszállásolás tekintetében akadály ne merüljön fel.

A szegedi kiskereskedők Debreczen mellett.

A debreczeni kereskedelmi csarnok mozgalmat indított a vidéki kereskedők országos mozgalma mellett. Ehhez a mozgalomhoz most a szegedi kiskereskedők egyesülete is hozzájárult.

Fürdői élet Bártfán.

Bártfafürdőről írják lapunknak: Bártfafürdőn most érte el tetőpontját a fürdői szezon. A fürdővendégek száma meghaladja a 2000-et és a fürdőigazgatóság buzgó fáradozása és szakavatott ténykedése folytán fellendült eme fürdőhely gyönyörű sétatanyáival, modern szállodáival, diszes cursalonjával és előkelő vendégeivel egy külföldi fürdő képét mutatja. Eltekintve a természetből áldásától, melylyel e fürdőhelyet oly pazarul elárasztotta megajándékozván ezt páratlan kiterjedésű fenyves erdővel, kipróbált gyógyhatású forrásokkal és enyhe hal-

zsamos levegővel, a fürdőigazgatóság, melynek élén az erőskezű, de tapintatos igazgató Fenyves Károly és a szeretetre méltó, tevékeny gondnok Gerő áll, ki minden lehetőt elkövet, hogy a fürdővendégek nemcsak gyógyulást, hanem szórakozást, nemcsak fizikai hanem szellemi üdülést is találjanak itten. Hangversenyek, táncmulatságok, tombola játékok, bűvészi mutatványok, confetti estélyek egymást követik és a vendégek kedélyhangulatát felderítik. Különösen említésre méltó az a hangverseny, melyet Király Renée a danzigi opera tagja Fűredi Samu debreczeni zenetanár és Recht zongora művész közreműködésével a nagyvendéglő termében rendezett. Király Renée kisasszony, mint kiváló és kitűnően iskolázott drámai énekesnő mutatkozott be a nagy koncerttermet, egészen betöltő közönség előtt. Király kisasszony hangja a legfelsőbb regiszterekben is tiszta, teli van édes varázsszal és énektechnikája bámulatos. Énekszámát többször meg kellett ismételnie, és az elbűvölt közönség szünni nem akaró tapsal jutalmazta énekét. Igazán kár, hogy ezen kiváló magyar énekesnő külföldi színpadon kénytelen működni. Komjáthy színiigazgató kedves meglepetést szerezhetne debreczeni közönségének, ha Király Renée kisasszonyt Bódi Ella helyére szerződtetné. Fűredi Samu gordonka játékaról fölösleges dicsőhymuszt zengeni az ő páratlan művészete eléggé ismeretes a debreczeni közönség előtt. — Játéka most is elragadta a közönséget és különösen az „Abránd” művészi előadásával, melyet meg kellett ismételnie, fényes sikert aratott. Recht zongoraművész fényes technikájával csak emelte a minden tekintetben sikerült hangverseny művészi értékét. A gyilkos hőség elől nagyszámban idemenekülő embertársaink nappal a fenyves erdő jótékony árnyékában hűsölnek este pedig a concert teremben ily kiváló művészek játékában és énekeiben gyönyörködnek részvétellel gondolnak azokra, akik 43°C alatt az izzó aszfaltot tapossák és a saját verejtékükben fürödnek meg. B. D. J.

Asztalosok mulatsága.

A debreczeni asztalos ifjak a mai napon tartják meg műkedvelői előadásukat, a Margit-fürdő dísztermében, amely iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a jegyek már nagyjából elkeltek. A tegnapi tartott próba után ítélve, az előadás igen sikerültnek ígérkezik, különöse kiálik Bacsonyi Erzsike k. a. gyönyörű játékával és kellemes hangjával, de általában ugy a női, valamint férfi szereplők igen szépen játszáknak le nehéz szerepüket, ami Szegedy Gyula rendezőt dicséri. Az előadás előtt Debreczeni Ákos ur fogja elszavalni Petőfinék (A szerelmes tenger) című gyönyörű költeményét. Előadás után táncz következik, szóval a rendezőség mindent elkövet, hogy a pártoló közönséget kellemesen szórakoztassa.

Debreczeni rövid hírek.

Harczias természetű mester lehet Varga János csizmadia mester. — Az Árpádtéren Kokas János polgártárs bőrét kezdte törni. Midőn pedig Tóth Ferencz nevű rendőr közbelépett, ezen rendőrt sértette meg súlyosan. A harcziat férfiut kötözve szállították be a rendőrségre. — **150 kerékpáros** rándul ki holnap a Sóstóra. Kellemes kirándulás ígérkezik. — **A debreczeni színház** most mellőzött leánya. Mint írják, két kérés pályázik érte, a nagynevű Makó és koma Komjáthy. — **Disztanácsterem** nélkül nem lehet el a város. A szeptemberi közgyűlésen fognak a költségvetéssel és a tervezettel előhozakodni.

Akkor kellett volna ezt az építkezést is elintézní, mikor a városháza fadozására rápocsékolták a sok ezreket, de hát így még több lesz a költség. Birja a póttadó és a birka türelmes polgárság.

Nyilatkozat.

„A „Kristály” ásványvizet jó sikerrel alkalmazom mint diaetikus italt gyomor- és bélbántalmaknál, továbbá láz ellen, de különösen ajánlom mint óvszert malária ellen oly tájakon, ahol váltóláz szokott lenni.” Dr. Blazek Jaroszlav, járásorvos, Brod Pozsegamegye.

Mellékletünk.

Lapunk mai számához mellékelve veszik olvasóink a „Hortobágy” gózmalom, ezelőtt Hungaria malom (volt Parragh malom) új birtokosainak A u f r i c h t testvéreknek körlevelét. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Nyilatkozat.

A szolyvai, és luhi Erzsébet gyógyvizeket különösea gyomorbetegeknek ajánlom és kitűnő hatást tapasztaltam.

Dr. Tittel Imre

Kun-Szent-Márton.

A szolyvai ásványviz kitűnő üdítő ital a savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Helyi piaczi árak.

A vásárfelügyelőség jelentése szerint az 1901. év július hó 29-30-án megtartott heti vásárok árai ezek:

	Korona értékben.
Buza . . .	14.60—14.40
Kétszeres . . .	12.80—12.60
Rozs . . .	12.40—12.20
Árpa . . .	10.80—10.60
Zab . . .	13.20—13.00
Tengeri . . .	11.20—11.
Köles . . .	11.40—11.20
100 kg. Szalonna sós	94. — 96. —
„ „ „ uj	— — — —
„ Háj . . .	96. — 100. —
„ Zsir . . .	104. — 112. —
„ Kih. sertés . . .	— — — —
„ Sertés hus . . .	— — — —
100 kg. Széna . . .	4.80—4.60
„ „ „ II. rendű	3.80—3.60
„ Ló felhajtattott . . .	876 drb.
„ Elkelt . . .	500 „
„ Szarvasmarb felh. . .	780 „
„ Elkelt . . .	450 „
„ Sertés felh. . .	1840 „
„ Elkelt . . .	1029 „

TÁVIRATOK.**A szegedi színház új direktora.**

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, augusztus 3.

Szegedi távirat értesít, hogy: A szegedi színház pályázata fölött döntött a szegedi színügyi bizottság. Janovits dr.-nak adták át a színházat, így Komjáthy is elesett szegedtől, a mi előrelátható is volt, ámde fontosabb, hogy Makónak most már Debreczenre számítania kell. Hisszük, hogy nem csalatkozik. Makóban leghivatottabb hü igazgatót nyerne a debreczeni színészet.

Innét-onnét.

— Augusztus 3. —

(Honvéd-temetői hangulat.)

A honvéd sírok, a csatatéri temető hangulata alatt állok. De nem édes, keserű, panaszos ez a hangulat.

Mit remélhetünk az olyan koresoktól, melyet még a honszabadság emléke sem lelkesít, mely még a szabadságharcosok sírjánál sem indul meg s legalább évente egyszer nem zárandokol ki az alkotmány bajnokainak a sírjához.

Evek óta megismétlődik a jelenet. Látjuk, halljuk az öskollegium néhány lelkes ifját, a dalárdák énekét, az évről-évre gyűrűlő öreg honvédeket, néhány polgári kört zászlók alatt, néhány közrendű embert s a város egy-két hivatalos küldöttségét, de kik már az ünnep kezdetén igyekeznek eloldalogni, hazakocsizni a népszerűtlen helyről, hol a jámbor, az együgyű tömeg, némely rajongó fiatalok ünnepelnek porladozó istenek fölött, begyöpesedett síroknál.

A mi hatalmas uraink, nagyszavu embereink hát minék is jöjjenek ide. A tömegnek, a népnek való az ilyen szórakozás, a melynél nyerni, magunkat a felsőbbség előtt kitüntetni nem lehet . . . Száz honvédsírnál is többet ér nekik egy hátulgombolós nadrágu főhercegi urifücska, mely kiskoruknak a kegyért bakra ülnek a rangokra sokat tartó szenátorok és a hátulgombolós nadrágu főhercegi urficskával szemben a hintó kis ülésén órákig szorong, izzad a legkomolyabb, legméltóságosabb gróf főispán, a buzgó főkurátor, a ki hogy a kisülésen elérhessen hosszú lábszárait a nyakába felhuzza.

Haj, mert ez jó Sebestyén diák barátom szava szerint, okos és hasznos mesterség. Tanulj belőle czívis.

És tanulnak is . . . Ha a főispán uraknak, a városházának, a tanároknak, papoknak, bíróknak, egyéb vezető elemeknek nem feszélyező elmaradni a nemzet leghezafiasabb, legdicsőbb ünnepeiről, hát miért menjek én is oda, számít sok földmives, sok iparos, sok kereskedő, sok ügyvéd, sok lateiner ember és szinte elmarad az ártatlan áldozat hozataltól a porladozó szabadsághősök sírja felett.

Ez a baj, hogy a nemzeti erkölcsök és szellem gyilkosai épp a vezető embereink akik idegeneknek mutatkoznak hozzánk, mint a legvadabb földről szakadt idegen; csak a magok hasznát, nyereségét, előhaladását keresik mindig, de a nemzeti testkiválmái iránt közönyösök, sivarok, zárko-

zottak, érzéketlenek, mint az a pribék, mely nemzetünk tábornokait az akasztófára felkötötte.

Főispán ur kérlek, te ki a hátulgombolós nadrágu kiskorú királyi nemzetek előtt kigyó ember módjára hajoltál két rétt, mikor embeled már meg magadat, te és náladnál még szolgább lelkű társaid, mindannyian hatalmas urak, hogy egyszer kalapotok ti is megemelitek már egyszer a szabadsághősök síremléke előtt, de oly diszmagyarban, kardosan, minthogy a „Gottenthaltes“ sárga-fekete ünnepségekre szoktak hódolva járni?!

Nem! édes atyámiai nem! Ezek az urak nem a mi szívünkötől valók. Ezek minékünk sem nem vezetőink, sem nem példamutatóink, ez csak afféle szolgasereg, sőt talán még rosszabb, mint a milyent Haynau, Bach, Pálffy Fidé, Schmerling és a többi jó urak termeltek. Hallgassunk inkább, kövessük inkább azt az ifjat, a ki a csatatéri sírjainak dombján dobogó szívvel, könybe lábadt szemmel, reszkető hangon regél a magyarság küzdéseiről. Ez ifjak még magyarak, ez ifjaknak meg vannak eszményeik, mint amiként magyarok voltak és a nemzeti eszményekért küzdve véreztek és haltak a debreczeni honvéd sírok porladozó névtelen hősei, szellemetek és hitetek legyen velünk. Áldottak legyetek ti dicsők, akik a magyaroknak az ösvényt megmutattátok, mely a szolgaság földjéről kivezet. Ezt az ösvényt azonban maholnap benövi a gyöp. A szolgaság terített asztala mellett szivesebben, pirulás nélkül lebzsel a haszonleső koresmagyar!

Szégelyjétek magatokat! Az a pelyhes allu kálvinista diák, a ki a hősök sírja fölött hitét, eszményeit nyíltan hirdeti felsőbb nemesebb szellem fölöttetek. Ő a magyar, ti vagytok az alacsony szolgák nagyméltóságos, méltóságos, nagyságos, tekintetes és egyéb tisztelt czimű urak, akik emberi hiúságokért, nemzeteketek megtagadjátok, eláruljátok. Ő ti gyászmagyarkák!

(Fáradt öreg honvédek.)

Megérkezett a honvéd temetőbe a menet. Hosszu már ez az út az öreg honvédeknek. A kedves öregeim a gyöpes honvéd sírokra, a bajtársak sírjára leheveredtek.

Az öreg zászlótartó azonban állva maradt és tartotta a harcizőföregteg tépérégi honvéd zászlót . . .

Miért hogy nem is lehetek azok között, a kiknek gyöpes sírján pihent az én kedves öreg honvédesapatom és a kemény vén zászlótartó? Akkor harci dicsőséggel, az egész világtól bámulva, dicsőítve dült

sírjába a magyar. Ma mint a közmegevetés tárgyai pusztulunk el. Ő miért hogy az én portestem is nem porladhat ott alant ti köztetek imádott szentjeim, magyar honvédek, névtelen szabadsághősök?

nemes Portörő Kelemen.

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Ereckmann-Chatriantól.)

Fordította: Ifjabb Mórcaz Pál. 15.

Hisz épp azért beszélek, hogy meghallják, felelte a néni, mert biz én nem félek a te Napoleonodtól. Kiismertem már én minden porczikáját. Azért tilalmazta mindjárt kezdetül a nyílt beszédet, hogy szíve szándékát annál zavaratlanabban végezhesse. De fogytán a mécesben az olaj. Egyszer minden dolognak vége szakad! . . . És még ne szóljak, mikor csak itt a mi falunkban is mi történik? Négy fiatal menyecske nék rabolják el a férjét és ismét tiz szegény ficzkót fogtak be kötéllal katonának, hát törvény ez, hát igazság ez? Az apák, anyák sírnak, majd megszakad a szívük. Hát nem a legutálatosabb dacolás ez az igazsággal, a jó Istennel és a vallás parancsaival.

Szólni akartam. De bözbevágott.

— Hallgas Józsi! Mondom hallgass! Mert szívtelen az olyan ember! . . . Meglásd még rossz végét éri! . . . Pedig már-e télen az Ur isten is megintette. Mert oly nagy hatalmat bitorolt már ez az egy ember, hogy a népek jobban rettegtek, mint az Ur Istent magát, És mint Herodias idejében, az anyák nem mertek vele ellenkezni, tulajdon husokat, vérüket odaengedték neki a vérfürdőbe. Az Ur ekkor ráengedte ezt a halálos hideget és ezért pusztult el a mi seregünk . . . És akik most elmasiroznak, azok is elpusztulnak mind, mert arczukon már előre ott látható a halál sárga színe. Oh az Ur mértéke betelt! Azért te nem masirozol velük, makaeszkodott a keményfejű nő. Nem engedlek el. Inkább bujdossal el innét. Nagy az erdő, Jean Kraft, Louis Beme, meg a többi falubeli legényekkel te is elfersz benne. Hisz a hegyi ösvényeken átszökhettek Sjavczba. Én is, meg Katicza is utálatok megyünk és ott együtt kivárjuk a vérontásoknak a végét.

Aztán pedig Gretel néni magától elhallgatott. És főzött oly ebédet, a milyent még vasárnapi napon is ritkán. Most már egész megnyugodva, határozott biztossággal vigasztalt és kínált bennünket:

— Egyetek gyermekeim! Egyetek! Felejtsetek a gondot . . . Megváltozi ugyanis ez a véres idő.

Napáldozás táján, esti négy óraker téttem vissza Pfalzburgba. A prófunthivatal utcában mentem, amikor a gymnázium

fekete, fehér és színes 65 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — sima, sávos, koczkázott, mintázott damastok stb. (circa 240 különféle minőségben és 2000 különféle színben, rajzban stb.)

Menyasszony-selyem	65 krtól	—	14 frt	65 krig
Selyem-damaszt	65	—	14	65
Selyem kelmék öltönyöknek 8 frt	65	—	42	75
Selyem-foulard nyomtatással	65	—	3	65
Báli selyem	60	—	14	65
Selyem grenadin	80	—	7	65

méterenként portó és adómentesen a házhoz. Minták postafordultával. Schweizba kétszeres levélpostá.

F. Henneberg. selyem gyáros Zürich
(cs. és kir. udv. szállító.)

Henneberg-selyem

sarka felől dobszó perdült a fülembé. Harmantier, a rendőrőrmester ütötte meg a hirdető dobot. Már is nagy tömeg környékezte. Én is odafutottam, hogy halljam, mi az ujság? Épp idejére érkeztem oda.

Harmantier a harmadikán hozott szenátusi határozatot adta közhírré, amely az ujjonczozásra vonatkozólag hozott. A sorshuzás napja tizenötödikére tüzetett ki.

Ma nyolczadika volt. Maradt tehát még hét nap. Ez egész megrendített. És a tömeg mély csöndben oszlott szerte szét. Én is midőn hazaértem, szomorúan köszöntöttem Gulden urat,

— Jövő csütörtökön lesz a sorshuzás.

— Enyje, mondta gazdám, ugyan süken mérk az időt, Nagy lehet odafönn a szorulás!

Elkezelhető, hogy mennyit bankódtam ez nap és a következő napokon. Nem volt nyugvásom. Közel álltam ahhoz, hogy elszököm az országból. Már ugy képzeltem, mintha ott szaladnék az erdőben, utánam pedig az üldözőim, a zsandárok kiáltozván:

— Megállj! Megállj!

Majd ismét magam elé képzeltem, hogy Katiczát, Gretel nénit, Gulden urat mint sorvasztja a bánat. Miközben ugy képzeltem, mintha szerencsétlen kenyerespajtásaimmal már a sorban, a szakaszban masiroznék. És hogy a golyók egész sorokat szakítanak ki a századból. Hallani véltem a parancsszót is:

— Szuronyt szegez! Rajta! . . . Az ágyugolyók durván belezúgtak a fülembé. A puskagolyó élesen sivitott. Valóban szánalom volt reám nézni.

Gulden ur ugyan vigasztalgot:

— Nyugodj meg Józsi fiam! Ne igazd magadat hiába! Hisz az összes sor alá kerülő legénység között, talán tiz sem kerül olyan hibás szervezetű, mint te. Vak már az olyan katonarvos, aki még tégedet is besoroz. Azonkívül a parancsnok urral is beszéllek. Nyugodj meg hát Józsi fiam.

De bizony ezek a jóságos szavak sem nyugtattak meg.

Ily lázas gyötrődések között töltöttem el a hetet, hogy midőn a huzás napja, csütörtök reggelre felviradt, oly halavány, oly kimerült színű voltam, hogy az ujjoncok szülei, a fiuk korára való tekintetből, szinte irigyelték is a beteges színemet.

— Ez aztán a szerencsés ember, mondogatták. Ezt már csak nem viszik el, hisz félteni lehet, hogy a szél eldönti . . . No mégis némely ember valóban szerencsés csillagzat alatt születik, mondták a szülei és irigyelték a fakó színemet.

VI.

A sorshuzás ezernyolczszáz tizenhárom január hó 18-án ejtetett meg. Minő mozgalmas volt ekkor a falczburgi városháza környéke. Hisz még ma is jelentőségteljes, fontos mozzanat a sorozás. Mert a kit besoroznak, az elbucsuzhatik a szüleitől, barátaitól, a falujától, az ökröktől, a szántó-földektől, elviszik, csak az Ur Isten tudná, hogy hová? Hogy hadd tanuljon katonáskodni:

— Egy, kettő! . . . egy, kettő! . . . Álj! . . . Jobbra nézz! . . . Balra nézz! . . . Vigyázz! . . . satöbbi. Nem mondom, ez is valami, de innét még szabadul az ember. mert biztosan elmondhatja minden katonának: — Nem sok az idő, majd kitélik a héteszdendő. Akkor aztán haza mehetek, megölelhetem a szüleimet, sőt ugy lehet a kedvesemet is . . . Legalább világot láttam. És ennyi tapasztalattal erdőkerülő vagy még zsandár is lehetek. És ez rendszerint meg-

vigasztalja az értelmesebbeket. Hanem az időben másként volt, akit elvittek katonának, az elmondhatta, elveszítettem mindent. Mert száz közül csak egy is ritkán kerül vissza. Nem csuda hát, ha oly lesújtó érzés volt az, örökre elbucsuzni a kis falutól.

E napon a harbergiek, garburgiak, vierwindeniek kezdték a sorshuzást, utánok a városiak és legvégül majd a wescheimi és mittelbronnii ficzkók, emberek.

(Folyt. köv.)

Nyilttér.

Több száz kiváló orvos ajánlja:

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás

Legyen mindennapi italod!

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Asztalosok és ácsok figyelmébe.

A Széchenyi-u. végén álló czirkus lebontás alá kerül és az összes deszkák és gerendák igen olcsón eladatnak.

Érdeklődők értekezhetnek **Kohn és Jungreis** tulajdonos — fakereskedő czéggel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedró” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszer-tárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Eladó egy 2 sz. tüztmentes **pénzszekrény** és egy Remington-féle új **írógép**. Bővebb felvilágosítást ad **Bárdos Géza** közigazdasági bank.

Ebesi ártézi víz a legjobb legegészesegesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Fő-
r a k t á r : Piacz-u. 7. sz.

Bor-árjegyzék

Szabó Kálmán és Testvérei

Szent-Anna pusztá homoki szőlőtelepén termelt természetes ó-borokról

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 „
Veres asztali 98-ról	80 „
Nagy burgundi siller	80 „

Palaczkokért 16 fillér letét.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos Fiai czégnél

Debreczen, Tisza palota

valamint

Geréby Fülöp utócai, Fritsch Károly,
Bán László, Parti Ferencz,
Czeglédy és Polgár, Tóth Kálmán,
Félegyházi János, Váray József

fűszerkereskedő uraknál.

Új kézmű- és rövidáru üzlet.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy a helybeli piacon évek óta fennálló és jó hírnevű **Erdei Mihály**-féle bolthelyiséget (Piacz-utca, Bika szállodával szemben) kibéreltem és ott f. évi augusztus hó 1-től

kézmű- és rövidáru-üzletet rendezek be.

Midőn megemlítem, hogy **Benyáts Emil** ur üzletében 10 évi működésem alatt alkalmas volt a n. é. közönség izlését és kíváncsalmait kitapasztalni, azon reményemnek adok kifejezést, hogy ezt párosítva előnyös összeköttetéseimmel, igényét teljesen kielégíthetem s legőbb törekvésem lesz, kitartó szorgalom és előzékeny kiszolgálás által a n. é. közönség bizalmát megnyerni

Kérve becses pártfogását, tisztelettel:

Zengevald Géza

Debreczen, Piacz-utca 14., Bika szállóval szemben.

Fényképészek és Amateürök

részére

Legfin. száraz lemez

„Elite”

1 dtz $\frac{6}{9}$ — .45 kr.

1 „ $\frac{9}{12}$ — .90 „

1 „ $\frac{12}{16}$ 1.35 „

1 csomag lev. lap 30 kr.

1 iv Celloidinpapir 55 „

Minden gyári árban kapható:

„ELITE” fénygírda és fényképészeti cikkek raktára
Debreczen Piacz-utca, 81. sz.

A magy. kir. államvasutak

gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcséplő-készleteit, szalmakazalozóit,

legújabb szerkezetű

○○○○○ fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, ○○○○○

továbbá : a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit, Sack rendszerű, aczelöntésű ekefóvel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Képviselő : **MÁRKUS J. Debreczen.**

Ócska papir eladás.

A kereskedelmi és iparkamaránál régi ujság papirosok és kiselejtezett okmányok (körülbelül 30—40 méter-mázsa) folyó hó 6-án, azaz kedden délután 3 órakor a kamara hatvan utcai házában a legtöbbet ígérőnek elfognak adni.

Debreczen, 1901. augusztus 1.

Kereskedelmi és iparkamara.

Minden külföldinél jobbak!

és olcsóbbak!

a „Debreczeni vasöntöde és géplakatosság“

aranyéremmel kitüntetett

kulcszivattyúi, borsajtói és szőlőzuzó gépei!

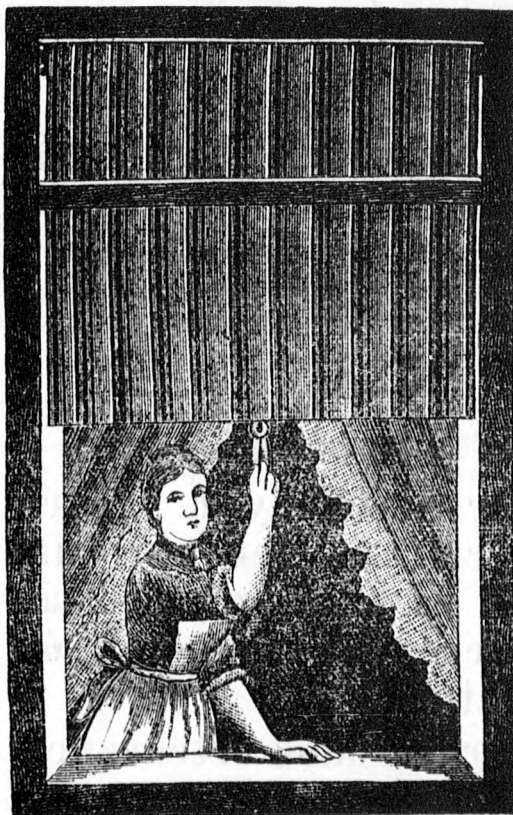
Eladás egyedül a gyártelepen:

Péterfia végén a hadházi-utcában.

Csonka Dániel

önműködő ablak görfüggöny felszerelő

Debreczen, Kossuth-u. 25.

Tartósságért TIZ ÉVIG kezeskedem.

Ezen szerkezetet egy 5 éves gyermek is kezelheti.

Czélyszerűsége, olcsósága, tartóssága és kényelmeségénél fogva felülmulhatlan. A rudak önműködése által az eddig előfordult kellemetlenségek, mint egyoldalú felhuzás, a zsinórok összegömbölyödése vagy azok elszakítása teljesen ki van zárva.

A redőny tetszés szerinti magasságban megáll, mindenkor feszesen és simán gördül fel, a mi a szövet tartósságára nézve igen előnyös.

Az amerikai redőnyrud bármily ablaknál alkalmazható. a rud be vagy kiakasztása felette egyszerű és egy pernyi idő alatt eszközölhető.

Teljes tisztelettel

Csonka Dániel

Sok pénzt

1000 koronáig havonta

kereshetnek (esetleg mellékkeresetként) szolid, becsületes uton bármily társadalmi állású emberek

Bővebb értesítést ad „Reell 149“ sz. alatt a hirdetési iroda **E. Kristoffik Insbruck Postfach 36.**

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitűnőbb és legbiztosabb a

FÖLDES-féle

MARGIT-KRÉM

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsirmentes.

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arczenőcső pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser) és minden másbőr bajt. Kisímitja a ráncokat, redőket, himlő helyeket és az arcot fehérré. simává és üdévé varázsolja.

Legkitűnőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára : kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt. Margit-hőlgypor 60 kr. Margit szappan 35 kr. Mnargit fogpép (Zahnpasta) 50 kr. Margit arcvíz 50 kr.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Kapható minden gyógyszertárban, droguériában és illatszert kereskedésben.

Főraktár Debreczenben: Szítez Ferencz, Tamássy K.-né, Füleki Pál, Tóth Béla, Balázs Ödön, Rotschnek V. E., Mihalovits I., Muraközy László gyógyszertáraiban.

Jencs-féle Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer szeplő, pattanások, májfoltok, bőratka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendszeresen használva, a ráncos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idézi elő az arczbőr fényességét. Ára 1 korona.

A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János“ gyógyszertárban

Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: Dr. EGGER „Nádor“ gyógyszertára

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Javasolva : a légzési valamint az emésztési szervek hurutos betegségeinél, vészegénységénél stb. Nem javasolva, az aszkór betegségénél.

Gleichenberg gyógyhely

Alkali muriatikus források : Constantin és Emma források, alkali, muriatikus vassavany források : Jánoskut, tiszta vassavany, Klausen forrás, savó, sterilizált tejcura (száraz élelmezés) kegyforrások, fenyő, belégzési gyógymód külön kabinetekben. Pneumatikus kamarák, édes ásványvíz, pezsgő calorizator fürdők, fenyő és acél fürdők.

Nagy hidegvíz gyógyintézet, Terep-cura, enyhe, langyos, pormentes szélcsendes levegő, erdős, dombos vidék.

Felvilágosítás és prospektus ingyen.

Lakás és kocsirendelések a fürdőigazgatóságnál Gleichenbergben.

Fürdő idény Május 1-től szept. végéig!